

RETTIFIKA

Addendum

(2016/C 127/09)

In-Notifika tal-Kummissjoni dwar il-kooperazzjoni bejn il-Kummissjoni u l-qrati tal-Istati Membri tal-UE fl-applikazzjoni tal-Artikoli 81 u 82 KE għandha tiġi kkunsidrata bhala parti mill-Edizzjoni Speċjali bil-Malti ta' *Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*, (Kapitolu 8, volum 3).

Notifika tal-Kummissjoni dwar il-kooperazzjoni bejn il-Kummissjoni u l-qrati tal-Istati Membri tal-UE fl-applikazzjoni tal-Artikoli 81 u 82 KE

(2004/C 101/04)

(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)

I. L-AMBITU TAN-NOTIFIKA

1. Din in-notifika tindirizza l-kooperazzjoni bejn il-Kummissjoni u l-qrati tal-Istati Membri tal-UE, meta dawn tal-ahhar japplikaw l-Artikoli 81 u 82 KE. Għall-ghanijiet ta' din in-notifika, il-"qrati tal-Istati Membri tal-UE" (minn hawn 'il quddiem imsejha "qrati nazzjonali") huma daww il-qrati u daww it-tribunali ġewwa Stat Membru tal-UE li jistgħu japplikaw l-Artikoli 81 u 82 KE u li huma awtorizzati jagħmlu mistoqsija preliminarja lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Komunitajiet Ewropej skont l-Artikolu 234 KE (¹).
2. Il-qrati nazzjonali jistgħu jintalbu japplikaw l-Artikoli 81 jew 82 KE fil-kawżi bejn il-partijiet privati, bhall-azzjonijiet dwar il-kuntratti jew l-azzjonijiet għad-danni. Jistgħu wkoll jaġixxu bhala infurzatur pubbliku jew bhala qorti ta' reviżjoni. Qorti nazzjonali tista' tabilhaqq tkun mahtura bhala awtorità kompetenti ta' Stat Membru (minn issa 'l quddiem "l-awtorità nazzjonali tal-kompetizzjoni") skont l-Artikolu 35(1) tar-Regolament 1/2003 (minn issa 'l quddiem "ir-regolament") (²). F'dak il-każ, il-kooperazzjoni bejn il-qrati nazzjonali u l-Kummissjoni mhix biss koperta minn din in-notifika iżda wkoll min-notifika dwar il-kooperazzjoni fi hdan in-netwerk tal-awtoritajiet tal-kompetizzjoni (³).

II. L-APPLIKAZZJONI TAR-REGOLI TAL-KOMPETIZZJONI TAL-KE MILL-QRATI NAZZJONALI

A. IL-KOMPETENZA TAL-QRATI NAZZJONALI BIEX JAPPLIKAW IR-REGOLI TAL-KOMPETIZZJONI TAL-KE

3. Safejn il-qrati nazzjonali għandhom ġurisdizzjoni jisimghu każ (⁴), huma għandhom is-setgħa japplikaw l-Artikoli 81 u 82 KE (⁵). Barra minn dan, wiehed għandu jiftakar li l-Artikoli 81 u 82 KE huma kwistjoni ta' politika pubblika u huma essenzjali għat-twettiq tal-funzjonijiet fdati lill-Komunità, u, b'mod partikolari, għall-ħidma tas-suq intern (⁶). Skond il-Qorti tal-Ġustizzja, fejn, taht il-liġi domestika, il-qrati nazzjonali għandhom iqajmu fuq inizjattiva tagħhom punti tal-liġi li jkun bbażati fuq regoli domestiċi vinkolanti li ma jkunux ġew imqajma mill-partijiet, dan l-obbligu jeżisti wkoll fir-rigward ta' regoli vinkolanti tal-Komunità, bhar-regoli tal-kompetizzjoni tal-KE. Il-pożizzjoni hija l-istess jekk il-liġi tagħti lill-qrati nazzjonali diskrezzjoni biex japplikaw fuq inizjattiva tagħhom ir-regoli vinkolanti tal-liġi: il-qrati nazzjonali għandhom japplikaw ir-regoli tal-kompetizzjoni tal-KE, anki fejn il-parti interessata mill-applikazzjoni ta' daww id-dispożizzjonijiet ma tkunx qagħdet fuqhom, fejn il-liġi domestika tippermetti din l-applikazzjoni minn qorti nazzjonali. Madankollu, il-liġi Komunitarja ma titlobx lill-qrati nazzjonali li jqajmu fuq inizjattiva tagħhom kwistjoni dwar il-ksur tad-dispożizzjonijiet tal-liġi Komunitarja fejn eżami ta' dik il-kwistjoni tobbliġahom li jabbandunaw ir-rwol passiv mogħti lilhom billi jmorru lil hinn mill-ambitu tat-tilwima definita mill-partijiet infushom u billi joqogħdu fuq fatti u ċirkostanzi li ma jkunux daww li fuqhom il-parti b'interess fl-applikazzjoni ta' daww id-dispożizzjonijiet tibbaża t-talba tagħha (⁷).
4. Skond il-funzjonijiet mogħtija lilhom taht il-liġi nazzjonali, il-qrati nazzjonali jistgħu jiġu msejha japplikaw l-Artikolu 81 u 82 KE fil-proċeduri amministrattivi, ċivili jew kriminali (⁸). B'mod partikolari, fejn persuna naturali jew legali titlob lill-qorti nazzjonali biex din tissalvagwardja d-drittijiet individwali tagħha, il-qrati nazzjonali għandhom rwol speċifiku fl-infurzar tal-Artikoli 81 u 82 KE, li huwa differenti mill-infurzar għall-interess pubbliku li jsir mill-Kummissjoni jew mill-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni (⁹). Tabilhaqq, il-qrati nazzjonali jistgħu jagħtu effett lill-Artikoli 81 u 82 KE billi jsibu li l-kuntratti huma mingħajr effett jew billi jakkordaw id-danni.
5. Il-qrati nazzjonali jistgħu japplikaw l-Artikoli 81 u 82 KE, mingħajr ma jkun meħtieġ li japplikaw il-liġi tal-kompetizzjoni nazzjonali b'mod parallel. Madankollu, fejn qorti nazzjonali tapplika l-liġi tal-kompetizzjoni nazzjonali għal ftehimiet, deċizzjonijiet minn assoċjazzjonijiet ta' intrapriżi jew prattici miftiehma li jistgħu jaffettwaw il-kummerċ bejn l-Istati Membri fis-sens tal-Artikolu 81(1) KE (¹⁰) jew għal kwalunkwe abbuż projbit mill-Artikolu 82 KE, għandha wkoll tapplika ir-regoli tal-kompetizzjoni tal-KE għal daww il-ftehimiet, deċizzjonijiet jew prattici (¹¹).

6. Ir-regolament mhux biss jaghti s-setgħa lill-qrati nazzjonali biex japplikaw il-liġi tal-kompetizzjoni tal-KE. L-applikazzjoni b'mod parallel tal-liġi tal-kompetizzjoni nazzjonali għall-ftehimiet, deċiżjonijiet minn assoċjazzjonijiet ta' intrapriżi jew prattiċi miftiehma li jaffettwaw il-kummerċ bejn l-Istati Membri tista' ma twassalx għal riżultat differenti minn dak tal-liġi tal-kompetizzjoni tal-KE. L-Artikolu 3(2) tar-regolament jipprovdi li l-ftehimiet, id-deċiżjonijiet jew il-prattiċi miftiehma li ma jiksru l-Artikolu 81(1) KE jew li jharsu l-kondizzjonijiet tal-Artikolu 81(3) KE ma jistgħux lanqas ikunu projbiti taht il-liġi tal-kompetizzjoni nazzjonali⁽¹²⁾. Min-naħa l-oħra, il-Qorti tal-Gustizzja ddeċidiet li l-ftehimiet, id-deċiżjonijiet jew il-prattiċi miftiehma li jiksru l-Artikolu 81(1) u li ma jharsux il-kondizzjonijiet tal-Artikolu 81(3) KE ma jistgħux jinżammu taht il-liġi nazzjonali⁽¹³⁾. Dwar l-applikazzjoni parallela tal-liġi tal-kompetizzjoni nazzjonali u l-Artikolu 82 KE fil-każ ta' kondotta unilaterali, l-Artikolu 3 tar-regolament ma jipprovdi obbligu simili ta' konvergenza. Madankollu, f'każ ta' dispożizzjonijiet kunfligġenti, il-prinċipju generali tas-superjorità tal-liġi Komunitarja jitolb lill-qrati nazzjonali ma japplikawx dispożizzjoni tal-liġi nazzjonali li tikser regola Komunitarja, irrispettivament minn jekk dik id-dispożizzjoni tal-liġi nazzjonali kinitx adottata qabel jew wara r-regola Komunitarja⁽¹⁴⁾.
7. Minbarra l-applikazzjoni tal-Artikoli 81 u 82 KE, il-qrati nazzjonali huma wkoll kompetenti biex japplikaw atti adottati mill-istituzzjonijiet tal-UE skont it-Trattat tal-KE jew skont il-miżuri adottati biex it-Trattat jinghata effett, tant li dawn l-atti jkollhom effett dirett. Il-qrati nazzjonali jistgħu għalhekk ikollhom jinfurzwaw id-deċiżjonijiet tal-Kummissjoni⁽¹⁴⁾ jew ir-regolamenti li japplikaw l-Artikolu 81(3) KE għal xi kategoriji ta' ftehimiet, deċiżjonijiet jew prattiċi miftiehma. Meta japplikaw dawn ir-regoli tal-kompetizzjoni tal-KE, il-qrati nazzjonali jaġixxu fil-qafas tal-liġi Komunitarja u għalhekk huma marbuta li jharsu l-prinċipji generali tal-liġi Komunitarja⁽¹⁴⁾.
8. L-applikazzjoni tal-Artikoli 81 u 82 KE mill-qrati nazzjonali spiss tiddependi fuq evalwazzjonijiet ekonomiċi u legali kumplessi⁽¹⁴⁾. Meta japplikaw ir-regoli tal-kompetizzjoni tal-KE, il-qrati nazzjonali huma marbutin mill-gurisprudenza tal-qrati Komunitarji kif ukoll mir-regolamenti tal-Kummissjoni li japplikaw l-Artikolu 81(3) KE għal xi kategoriji ta' ftehimiet, deċiżjonijiet jew prattiċi miftiehma⁽¹⁴⁾. Barra minn dan, l-applikazzjoni tal-Artikoli 81 u 82 KE mill-Kummissjoni f'każ speċifiku jorbot lill-qrati nazzjonali meta dawn japplikaw ir-regoli tal-kompetizzjoni tal-KE fl-istess każ b'mod parallel ma' jew wara l-Kummissjoni⁽¹⁴⁾. Fl-aħhar, u mingħajr preġudizzju għall-interpretazzjoni aħharja tat-Trattat tal-KE mill-Qorti tal-Gustizzja, il-qrati nazzjonali jistgħu jiġu gwidati mir-regolamenti u d-deċiżjonijiet tal-Kummissjoni li jipprezentaw elementi ta' analogija mal-każ li qed jisimghu, kif ukoll minn notifiċi u linji ta' gwida tal-Kummissjoni dwar l-applikazzjoni tal-Artikoli 81 u 82 KE⁽¹⁴⁾ u mir-rapport annwali dwar il-politika tal-kompetizzjoni⁽¹⁴⁾.

B. L-ASPETTI PROCEDURALI TAL-APPLIKAZZJONI TAR-REGOLI TAL-KOMPETIZZJONI TAL-KE MILL-QRATI NAZZJONALI

9. Il-kondizzjonijiet procedurali għall-infurzar tar-regoli tal-kompetizzjoni tal-KE mill-qrati nazzjonali u s-sanzjonijiet li jistgħu jimponu fil-każ ta' ksur ta' dawk ir-regoli, huma fil-parti l-kbira koperti mil-liġi nazzjonali. Madankollu, sa ċertu punt, il-liġi Komunitarja tiddetermina wkoll il-kondizzjonijiet li tahtom jiġu infurzati r-regoli tal-kompetizzjoni tal-KE. Dawk id-dispożizzjonijiet tal-liġi Komunitarja jistgħu jipprovdu għall-fakoltà tal-qrati nazzjonali biex jużaw ċerti strumenti huma stess, eż., biex jitolbu l-opinjoni tal-Kummissjoni dwar kwistjonijiet li jikkonċernaw l-applikazzjoni tar-regoli tal-kompetizzjoni tal-KE⁽¹⁴⁾ jew jistgħu johlqu regoli li jkollhom impatt obbligatorju fuq il-proċeduri quddiemhom, pereż, billi jippermettu lill-Kummissjoni u lill-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni jissottomettu osservazzjonijiet bil-miktub⁽¹⁴⁾. Dawn id-dispożizzjonijiet tal-liġi Komunitarja jiġu qabel ir-regoli nazzjonali. Għalhekk il-qrati nazzjonali għandhom iwarrbu r-regoli nazzjonali li, jekk jiġu applikati, imorru kontra dawn id-dispożizzjonijiet tal-liġi Komunitarja. Fejn dawn id-dispożizzjonijiet tal-liġi Komunitarja huma applikabbli direttament, huma sors dirett tad-drittijiet u d-dmirijiet għal dawk kollha li huma affettwati, u għandhom ikunu applikati b'mod shiħ u uniformi fl-Istati Membri kollha mid-data tad-dhul fis-seħħ tagħhom⁽¹⁴⁾.
10. Fin-nuqqas ta' dispożizzjonijiet tal-liġi Komunitarja dwar proċeduri u sanzjonijiet relatati mal-infurzar tar-regoli tal-kompetizzjoni tal-KE mill-qrati nazzjonali, dawn tal-aħhar japplikaw il-liġi procedurali nazzjonali u — sa fejn huma kompetenti jagħmlu dan — jimponu s-sanzjonijiet provduti taht il-liġi nazzjonali. Madankollu, l-applikazzjoni ta' dawn id-dispożizzjonijiet nazzjonali għandha tkun kompatibbli mal-prinċipji generali tal-liġi Komunitarja. F'dan ir-rigward, huwa utli li wiehed ifakkar il-gurisprudenza tal-Qorti tal-Gustizzja, skont liem:
  - (a) fejn hemm ksur tal-liġi Komunitarja, il-liġi nazzjonali għandha tipprovdi għal sanzjonijiet li huma effettivi, proporzjonati u dissważivi⁽¹⁴⁾;
  - (b) fejn il-ksur tal-liġi Komunitarja tikkawża hsara lill-individwu, dan tal-aħhar għandu taht ċerti kondizzjonijiet ikun jista' jitolb id-danni quddiem il-qorti nazzjonali⁽¹⁴⁾;
  - (c) ir-regoli dwar il-proċeduri u s-sanzjonijiet li l-qrati nazzjonali japplikaw biex jinfurzwaw il-liġi Komunitarja
    - m'għandhomx jagħmlu dan l-infurzar diffiċli wisq jew Prattikament impossibbli (il-prinċipju tal-effettività)⁽¹⁴⁾ u
    - m'għandhomx ikunu inqas favorevoli mir-regoli applikabbli għall-infurzar tal-liġi nazzjonali (il-prinċipju tal-ekwivalenza)⁽¹⁴⁾.

Fuq il-bażi tal-prinċipju tas-superjorità tal-liġi Komunitarja, qorti nazzjonali ma tistax tapplika regoli nazzjonali li huma inkompatibbli ma' dawn il-prinċipji.

**C. L-APPLIKAZZJONI PARALLELA JEW KONSEKUTTIVA TAR-REGOLI TAL-KOMPETIZZJONI TAL-KE
MILL-KUMMISSJONI U MILL-QRATI NAZZJONALI**

11. Qorti nazzjonali tista' tkun qed tapplika l-liġi tal-kompetizzjoni tal-KE għal ftehim, deċiżjoni, prattika miftiehma jew kondotta unilaterali li taffettwa l-kummerċ bejn l-Istati Membri fl-istess żmien tal-Kummissjoni jew wara l-Kummissjoni⁽¹⁴⁾. Dawn il-punti li ġejjin jiddekrivu b'mod qasir u ġeneriku l-obbligi li l-qrati nazzjonali għandhom iħarsu f'dawk iċ-ċirkostanzi.
12. Fejn qorti nazzjonali tasal għal deċiżjoni qabel il-Kummissjoni, għandha tevita li tadotta deċiżjoni li tmur kontra deċiżjoni kkontemplata mill-Kummissjoni⁽¹⁴⁾. Għal dan il-ghan, il-qorti nazzjonali tista' tistaqsi lill-Kummissjoni jekk b'dietx proċeduri dwar l-istess ftehimiet, deċiżjonijiet jew prattiki⁽¹⁴⁾ miftiehma u jekk dan ikun il-każ, tista' tistaqsi dwar il-progress tal-proċeduri u l-probabbiltà ta' deċiżjoni f'dak il-każ⁽¹⁴⁾. Il-qorti nazzjonali tista' għal raġunijiet ta' certezza legali, tikkunsidra wkoll li twaqqaf il-proċeduri tagħha sakemm il-Kummissjoni tkun hadet deċiżjoni⁽¹⁴⁾. Il-Kummissjoni, min-naħa tagħha, se taħdem biex tagħti prijorità lill-każijiet li għalihom tkun iddeċidiet li tibda l-proċeduri fis-sens tal-Artikolu 2(1) tar-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 773/2004 u li huma s-suġġett ta' proċeduri nazzjonali mwaqqfa b'dan il-mod, b'mod partikolari fejn ir-riżultat ta' tilwima ċivili jkun jiddependi fuqhom. Madankollu, fejn il-qorti nazzjonali ma tkunx tista' b'mod raġonevoli tiddubita dwar id-deċiżjoni kkontemplata mill-Kummissjoni jew fejn il-Kummissjoni tkun diġà ddeċidiet dwar każ simili, il-qorti nazzjonali tista' tiddeċiedi dwar il-każ pendenti quddiemha skont dik id-deċiżjoni kkontemplata jew skont id-deċiżjoni preċedenti mingħajr ma jkun meħtieġ li titlob lill-Kummissjoni l-informazzjoni msemmija hawn fuq jew mingħajr ma tistenna d-deċiżjoni tal-Kummissjoni.
13. Fejn il-Kummissjoni tasal għal deċiżjoni f'każ partikolari qabel il-qorti nazzjonali, din tal-aħhar ma tistax tiehu deċiżjoni li tmur kontra dik tal-Kummissjoni. L-effett vinkolanti tad-deċiżjoni tal-Kummissjoni huwa ovvjament mingħajr preġudizzju għall-interpretazzjoni tal-liġi Komunitarja mill-Qorti tal-Ġustizzja. Għalhekk, jekk il-qorti nazzjonali tiddubita l-legalità tad-deċiżjoni tal-Kummissjoni, ma tistax tevita l-effetti vinkolanti ta' dik id-deċiżjoni mingħajr deċiżjoni kontrarja mill-Qorti tal-Ġustizzja⁽¹⁴⁾. B'konsegwenza ta' dan, jekk qorti nazzjonali tkun bi hsiebha tiehu deċiżjoni li tmur kontra dik tal-Kummissjoni, hija għandha tressaq mistoqsija lill-Qorti tal-Ġustizzja għal deċiżjoni preliminari (l-Artikolu 234 KE). Din tal-aħhar imbagħad tiddeċiedi dwar il-kompatibilità tad-deċiżjoni tal-Kummissjoni mal-liġi Komunitarja. Madankollu, jekk id-deċiżjoni tal-Kummissjoni tiġi sfidata quddiem il-qrati Komunitarji skont l-Artikolu 230 KE u r-riżultat tat-tilwima quddiem il-qorti nazzjonali jkun jiddependi fuq il-validità tad-deċiżjoni tal-Kummissjoni, il-qorti nazzjonali għandha twaqqaf il-proċeduri tagħha sakemm ikun hemm sentenza finali mill-qrati Komunitarji fl-azzjoni għall-annullament, kemm-il darba ma tqisx li, fiċ-ċirkostanzi tal-każ, tkun ta' min issir riferenza għall-Qorti tal-Ġustizzja għal deċiżjoni preliminari dwar il-validità tad-deċiżjoni tal-Kummissjoni⁽¹⁴⁾.
14. Fejn qorti nazzjonali twaqqaf il-proċeduri, eż., sakemm tittiehed id-deċiżjoni tal-Kummissjoni (is-sitwazzjoni deskritta fil-punt ta' din in-notifika) jew sakemm ikun hemm sentenza finali tal-qrati Komunitarji f'azzjoni għall-annullament jew f'proċedura tad-deċiżjoni preliminari (is-sitwazzjoni deskritta fil-punt 13), għandha obbligu teżamina jekk huwiex meħtieġ li tordna miżuri interim sabiex tissalvagwardja l-interessi tal-partijiet⁽¹⁴⁾.

III. IL-KOOPERAZZJONI BEJN IL-KUMMISSJONI U L-QRATI NAZZJONALI

15. Għajr għall-mekkaniżmu ta' kooperazzjoni bejn il-qrati nazzjonali u l-Qorti tal-Ġustizzja skont l-Artikolu 234 KE, it-Trattat tal-KE ma jipprovdi b'mod esplicitu għall-kooperazzjoni bejn il-qrati nazzjonali u l-Kummissjoni. Madankollu, fl-interpretazzjoni tagħhom tal-Artikolu 10 KE, li jobbliga lill-Istati Membri jiffaċilitaw it-tweġiq tal-funzjonijiet tal-Komunità, il-qrati Komunitarji sabu li din id-dispożizzjoni tat-Trattat timponi fuq l-istituzzjonijiet Ewropej u l-Istati Membri dmirijiet reċiproci ta' kooperazzjoni leali bl-ghan li jintlaħqu l-ghanijiet tat-Trattat tal-KE. Għalhekk l-Artikolu 10 KE jimplika li l-Kummissjoni għandha tghin lill-qrati nazzjonali meta japplikaw il-liġi Komunitarja⁽¹⁴⁾. Bl-istess mod, il-qrati nazzjonali jistgħu jkunu obbligati jghinu lill-Kummissjoni fit-tweġiq tal-funzjonijiet tagħha⁽¹⁴⁾.
16. Huwa wkoll xieraq li wiehed ifakkar fil-kooperazzjoni bejn il-qrati nazzjonali u l-awtoritajiet nazzjonali, b'mod partikolari l-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni, għall-applikazzjoni tal-Artikoli 81 u 82 KE. Filwaqt li l-kooperazzjoni bejn dawn l-awtoritajiet nazzjonali hija primarjament regolata mir-regoli nazzjonali, l-Artikolu 15(3) tar-regolament jipprovdi għall-possibbiltà għall-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni li jissottomettu osservazzjonijiet quddiem il-qrati nazzjonali tal-Istat Membru tagħhom. Il-punti 31 u 33 sa 35 ta' din in-notifika jgħoddu mutatis mutandis għal dawk is-sottomissjonijiet.

A. IL-KUMMISSJONI BĦALA AMICUS CURIAE

17. Sabiex tghin lill-qrati nazzjonali fl-applikazzjoni tar-regoli tal-kompetizzjoni tal-KE, il-Kummissjoni hija marbuta li tghin lill-qrati nazzjonali fejn dawn tal-aħhar isibu li għajjnuna bħal din hija meħtieġa sabiex ikunu jistgħu jiddeċiedu dwar każ. L-Artikolu 15 tar-regolament jirreferi għat-tipi l-aktar frekwenti ta' din l-għajjnuna: it-trasferiment tal-informazzjoni (il-punti sa) u l-opinjoni jiet tal-Kummissjoni (il-punti 27 sa 30), it-tnejn fuq talba ta' qorti nazzjonali u l-possibbiltà għall-Kummissjoni li tissottometti l-osservazzjonijiet (il-punti 31 sa 35). Ladarba r-regolament jipprovdi għal dawn it-tipi ta' għajjnuna, ma jistax ikun limitat minn xi regola ta' xi Stat Membru. Madankollu, fin-nuqqas ta' regoli proċedurali Komunitarji għal dan il-ghan u sa fejn ikun meħtieġ li jkunu faċilitati dawn il-forom ta' għajjnuna, l-Istati Membri għandhom jadottaw ir-regoli proċedurali xierqa biex jippermettu kemm lill-qrati nazzjonali kif ukoll lill-Kummissjoni li jagħmlu użu shih mill-possibbiltajiet li joffri r-regolament⁽¹⁴⁾.

18. Il-qorti nazzjonali tista' tibghat it-talba tagħha għall-assistenza bil-miktub
 lid-Direttorat-Ġenerali għall-Kompetizzjoni
 tal-Kummissjoni Ewropea
 B — 1049 Brussell
 il-Belġju
 jew tibghatha b'mod elettroniku lil comp-amicus@cec.eu.int
19. Wiehed għandu jiftakar illi tkun xi tkun il-forma ta' kooperazzjoni mal-qrati nazzjonali, il-Kummissjoni se tirrispetta l-indipendenza tal-qrati nazzjonali. Għalhekk, l-ghajnuna li toffri l-Kummissjoni ma torbotx lill-qorti nazzjonali. Il-Kummissjoni għandha wkoll tiżgura li tirrispetta d-dmir tagħha tas-sigriet professjonali u li tissalvagwardja l-funzjoni u l-indipendenza tagħha stess⁽¹⁴⁾. Fit-twettiq tad-dmir tagħha taht l-Artikolu 10 KE, li tgħin lill-qrati nazzjonali fl-applikazzjoni tar-regoli tal-kompetizzjoni tal-KE, il-Kummissjoni hija impenjata li tibqa' newtrali u oġġettiva fl-ghajnuna tagħha. Tabilhaqq, l-ghajnuna tal-Kummissjoni lill-qrati nazzjonali hija parti mid-dmir tagħha li tiddefendi l-interess pubbliku. Għalhekk ma għandha l-ebda intenzjoni li taqdi l-interessi privati tal-partijiet involuti fil-każ pendenti quddiem il-qorti nazzjonali. B'konsegwenza ta' dan, il-Kummissjoni mhux se tisma' lil kwalunkwe parti dwar l-ghajnuna tagħha lill-qorti nazzjonali. Fil-każ li l-Kummissjoni tkun għet kuntattjata minn xi wahda mill-partijiet fil-każ pendenti quddiem il-qorti dwar kwistjonijiet li jitqajmu quddiem il-qorti nazzjonali, hija tgharraf lill-qorti nazzjonali dwar dan, indipendentement minn jekk dawn il-kuntatti jkunux saru qabel jew wara t-talba għall-kooperazzjoni min-naha tal-qorti nazzjonali.
20. Il-Kummissjoni se tippubblika sommarju dwar il-kooperazzjoni tagħha mal-qrati nazzjonali skont din in-notifika fir-Rapport annwali tagħha dwar il-Politika tal-Kompetizzjoni. Tista' wkoll tagħmel l-opinjoni jiet u l-osservazzjonijiet tagħha disponibbli fuq il-websajt tagħha.

1. Id-dmir tal-Kummissjoni li tittrasferixxi l-informazzjoni lill-qrati nazzjonali

21. Id-dmir tal-Kummissjoni li tgħin lill-qrati nazzjonali fl-applikazzjoni tal-ligi tal-kompetizzjoni tal-KE tidher l-aktar fl-obbligu li għandha l-Kummissjoni li tittrasferixxi l-informazzjoni li jkollha lill-qrati nazzjonali. Qorti nazzjonali tista', eż., titlob lill-Kummissjoni dokumenti fil-pussess tagħha jew informazzjoni ta' natura procedurali sabiex tkun tista' tiskopri jekk xi każ huwiex pendenti quddiem il-Kummissjoni, jekk il-Kummissjoni bdiex procedura jew jekk diġà haditx pożizzjoni. Qorti nazzjonali tista' wkoll titlob lill-Kummissjoni dwar meta decizjoni x'aktarx li tittiehed, sabiex tkun tista' tiddetermina l-kondizzjonijiet ta' kwalunkwe decizjoni biex twaqqaf il-proċeduri jew biex tiddetermina jekk għandhomx bżonn jiġu adottati miżuri interim⁽¹⁴⁾.
22. Sabiex tkun żgurata l-effiċjenza tal-kooperazzjoni mal-qrati nazzjonali, il-Kummissjoni se taħdem biex tippovdi lill-qorti nazzjonali bl-informazzjoni mitluba fi żmien xahar mid-data ta' meta tirċievi t-talba. Fejn il-Kummissjoni tkun trid titlob lill-qorti nazzjonali aktar kjarifika dwar it-talba tagħha jew fejn il-Kummissjoni tkun trid tikkonsulta lil daww affettwati b'mod dirett mit-trasferiment tal-informazzjoni, dak il-perjodu jibda jiddekorri mill-mument meta tirċievi l-informazzjoni meħtieġa.
23. Meta tittrasferixxi l-informazzjoni lill-qrati nazzjonali, il-Kummissjoni għandha tirrispetta l-garanziji mogħtija lill-persuni naturali u legali mill-Artikolu 287 KE⁽¹⁴⁾. L-Artikolu 287 KE ma jippermettix lil membri, uffiċjali u impjegati oħrajn tal-Kummissjoni li jiżvelaw informazzjoni koperta mill-obbligu tas-sigriet professjonali. L-informazzjoni koperta mis-sigriet professjonali tista' tkun informazzjoni kunfidenzjali jew inkella sigrieti tan-negozju. Is-sigrieti tan-negozju huma informazzjoni li dwarha mhux biss l-iżvelar lill-pubbliku iżda wkoll is-semplici trasferiment tagħhom lil persuna li mhix dik li pprovdiet l-informazzjoni tista' tagħmel hsara gravi lill-interessi ta' din tal-aħħar⁽¹⁴⁾.
24. Il-qari flimkien tal-Artikoli 10 u 287 KE ma jwassalx għal xi projbizzjoni assoluta lill-Kummissjoni milli tittrasferixxi informazzjoni li hi koperta mill-obbligu tas-sigriet professjonali lill-qrati nazzjonali. Il-ġurisprudenza tal-qrati Komunitarji tikkonferma li d-dmir tal-kooperazzjoni leali titlob li l-Kummissjoni tippovdi lill-qorti nazzjonali kwalunkwe informazzjoni li din tal-aħħar titlob għaliha, anki l-informazzjoni koperta mis-sigriet professjonali. Madankollu, meta toffri l-kooperazzjoni tagħha lill-qrati nazzjonali, il-Kummissjoni ma tista' febda ċirkostanza timmina l-garanziji stabbiliti fl-Artikolu 287 KE.
25. Għalhekk, qabel ma tittrasferixxi l-informazzjoni koperta mis-sigriet professjonali lil qorti nazzjonali, il-Kummissjoni se tfakkar lill-qorti dwar l-obbligu tagħha taht il-ligi Komunitarja li tirrispetta d-drittijiet li jagħti l-Artikolu 287 KE lill-persuni naturali u legali u se titlob lill-qorti jekk tistax u jekk hijiex se tigarantixxi l-protezzjoni tal-informazzjoni kunfidenzjali u tas-sigrieti tan-negozju. Jekk il-qorti nazzjonali ma tkunx tista' toffri din il-garanzija, il-Kummissjoni ma tittrasferixxi l-informazzjoni koperta mis-sigriet professjonali lill-qorti nazzjonali⁽¹⁴⁾. Huwa biss meta l-qorti nazzjonali tkun offriet garanzija li se thares l-informazzjoni kunfidenzjali u s-sigrieti tan-negozju, li l-Kummissjoni tittrasferixxi l-informazzjoni mitluba, u tindika daww il-partijiet li huma koperti mis-sigriet professjonali u liema partijiet mhumiex u li għalhekk jistghu jiġu żvelati.
26. Hemm aktar eċċezzjonijiet għall-iżvelar tal-informazzjoni mill-Kummissjoni lill-qrati nazzjonali. B'mod partikolari, il-Kummissjoni tista' tirrifjuta li tittrasferixxi l-informazzjoni lill-qrati nazzjonali għal raġunijiet akbar li jkun relattati mal-htieġa li jiġu mharsal-interessi tal-Komunità jew li jiġi evitat kwalunkwe ndhil fil-hidma u l-interessi tagħha, b'mod partikolari billi jitqieghed fil-periklu t-twettiq tal-funzjonijiet fdati lilha⁽¹⁴⁾. Għalhekk, il-Kummissjoni mhux se tittrasferixxi lill-qrati nazzjonali informazzjoni mressqa volontarjament minn applikant għall-klemlenza mingħajr il-kunsens ta' dak l-applikant.

2. Talba għal opinjoni dwar kwistjonijiet li jikkonċernaw l-applikazzjoni tar-regoli tal-kompetizzjoni tal-KE

27. Meta tiġi mitluba tapplika r-regoli tal-kompetizzjoni tal-KE għal każ pendenti quddiemha, qorti nazzjonali tistall-ewwel tfittex gwida fil-ġurisprudenza tal-qrati Komunitarji jew f'regolamenti, deċiżjonijiet, notifiċi u linji ta' gwida tal-Kummissjoni li japplikaw l-Artikoli 81 u 82 KE⁽¹⁴⁾. Fejn dawn l-ghodda ma jagħtux gwida suffiċjenti, il-qorti nazzjonali tista' titlob lill-Kummissjoni l-opinjoni tagħha dwar l-applikazzjoni tar-regoli tal-kompetizzjoni tal-KE. Il-qorti nazzjonali tista' titlob lill-Kummissjoni l-opinjoni tagħha dwar kwistjonijiet ekonomiċi, fattwali u legali⁽¹⁴⁾. Dan tal-aħħar huwa ovvjament mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà jew l-obbligu li l-qorti nazzjonali titlob lill-Qorti tal-Ġustizzja deċiżjoni preliminari dwar l-interpretazzjoni jew il-validità tal-liġi Komunitarja skont l-Artikolu 234 KE.
28. Sabiex il-Kummissjoni tkun tista' tipprovdi lill-qorti nazzjonali opinjoni utli, din tista' titlob aktar informazzjoni mingħand il-qorti nazzjonali⁽¹⁴⁾. Sabiex tiżgura l-effiċjenza tal-kooperazzjoni mal-qrati nazzjonali, il-Kummissjoni se taħdem biex tipprovdi lill-qorti nazzjonali bl-opinjoni mitluba fi żmien erba' xhur mid-data ta' meta tirċievi t-talba. Fejn il-Kummissjoni tkun talbet aktar informazzjoni lill-qorti nazzjonali sabiex tkun tista' tfassal l-opinjoni tagħha, dak il-perjodu jibda' jiddekorri mill-mument meta tirċievi l-informazzjoni addizzjonali.
29. Meta tagħti l-opinjoni tagħha, il-Kummissjoni se tillimita ruhha li tipprovdi lill-qorti nazzjonali bl-informazzjoni fattwali jew bil-kjarifika ekonomika jew legali mitluba, mingħajr ma tqis il-mertu tal-kawża pendenti quddiem il-qorti nazzjonali. Barra minn hekk, diversament mill-interpretazzjoni awtoritattiva tal-liġi Komunitarja mill-qrati Komunitarji, l-opinjoni tal-Kummissjoni ma torbotx lill-qorti nazzjonali legalment.
30. Skond dak li ntqal fil-punt 19 ta' din in-notifika, il-Kummissjoni mhux se tisma' lill-partijiet qabel ma tfassal l-opinjoni tagħha lill-qorti nazzjonali. Din tal-aħħar ikollha tittratta l-opinjoni tal-Kummissjoni skont ir-regoli nazzjonali proċedurali rilevanti, li għandhom jirrispettaw il-prinċipji generali tal-liġi Komunitarja.

3. Is-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet tal-Kummissjoni lill-qorti nazzjonali

31. Skond l-Artikolu 15(3) tar-regolament, l-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni u l-Kummissjoni jistgħu jissottomettu osservazzjonijiet dwar kwistjonijiet relatati mal-applikazzjoni tal-Artikoli 81 jew 82 KE lil qorti nazzjonali li tintalab tapplika dawk id-dispożizzjonijiet. Ir-regolament jiddistingwi bejn l-osservazzjonijiet bil-miktub, li l-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni u l-Kummissjoni jistgħu jissottomettu fuq l-inizjattiva tagħhom, u s-sottomissjonijiet orali, li jistgħu jiġu sottomessi biss bil-permess tal-qorti nazzjonali⁽¹⁴⁾.
32. Ir-regolament jispeċifika li l-Kummissjoni se tissottometti l-osservazzjonijiet biss meta l-applikazzjoni koerenti tal-Artikoli 81 jew 82 KE tkun tirrikjedi dan. Ladarba dak huwa l-ghan tas-sottomissjoni tagħha, il-Kummissjoni se tillimita l-osservazzjonijiet tagħha għal analiżi ekonomika u legali tal-fatti li jirfdu l-każ pendenti quddiem il-qorti nazzjonali.
33. Sabiex il-Kummissjoni tkun tista' tissottometti osservazzjonijiet utli, il-qrati nazzjonali jistgħu jintalbu li jittrasferixxu jew li jiżguraw it-trasferiment lill-Kummissjoni ta' kopja tad-dokumenti kollha li huma meħtieġa għall-ewwalwazzjoni tal-każ. Skond l-Artikolu 15(3), it-tieni subparagrafu, tar-regolament, il-Kummissjoni se tuża dawk id-dokumenti biss għall-preparazzjoni tal-osservazzjonijiet tagħha⁽¹⁴⁾.
34. Ladarba r-regolament ma jipprovdix għal qafas proċedurali li fih għandhom jiġu sottomessi l-osservazzjonijiet, ir-regoli proċedurali tal-Istati Membri u l-prattiċi tagħhom jiddeterminaw il-qafas proċedurali rilevanti. Fejn Stat Membru ikun għadu ma stabbilixxiex il-qafas proċedurali rilevanti, il-qorti nazzjonali għandha tiddetermina liema regoli proċedurali huma xierqa għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet fil-każ pendenti quddiemha.
35. Il-qafas proċedurali għandu jghares il-prinċipji stabbiliti fil-punt 10 ta' din in-notifika. Fost l-oħrajn dan jimplika li l-qafas proċedurali għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet dwar kwistjonijiet relatati mal-applikazzjoni tal-Artikoli 81 jew 82 KE
  - (a) għandu jkun kompatibbli mal-prinċipji generali tal-liġi Komunitarja, b'mod partikolari d-drittijiet fundamentali tal-partijiet involuti fil-każ;
  - (b) ma jistax jagħmel is-sottomissjoni ta' dawn l-osservazzjonijiet diffiċli wisq jew prattikament impossibbli (il-prinċipju tal-effettività)⁽¹⁵⁾; kif ukoll
  - (c) ma jistax jagħmel is-sottomissjoni ta' dawn l-osservazzjonijiet aktar diffiċli mis-sottomissjoni ta' osservazzjonijiet fil-proċeduri tal-qrati fejn tkun applikata liġi nazzjonali ekwivalenti (il-prinċipju tal-ekwivalenza).

B. IL-QRATI NAZZJONALI LI JIFFAĊILITAW IR-RWOL TAL-KUMMISSJONI FL-INFURZAR TAR-REGOLI TAL-KOMPETIZZJONI TAL-KE

36. Ladarba d-dmir tal-kooperazzjoni leali jimplika wkoll li l-awtoritajiet tal-Istati Membri jghinu lill-istituzzjonijiet Ewropej bl-ghan li jintlaħqu l-ghanijiet tat-Trattat tal-KE⁽¹⁶⁾, ir-regolament jipprovdi għal tliet eżempji ta' din l-ghanuna: (1) it-trasferiment ta' dokumenti meħtieġa għall-ewwalwazzjoni ta' każ li fih il-Kummissjoni tkun tixtieq tissottometti l-osservazzjonijiet (ara l-punt), (2) it-trasferiment ta' sentenzi li japplikaw l-Artikoli 81 jew 82 KE; u (3) ir-rwol tal-qrati nazzjonali fil-kuntest ta' spezzjoni tal-Kummissjoni.

1. It-trasferiment tas-sentenzi tal-qrati nazzjonali li japplikaw l-Artikoli 81 jew 82 KE

37. Skond l-Artikolu 15(2) tar-regolament, l-Istati Membri għandhom mingħajr dewmien jibagħtu lill-Kummissjoni kopja ta' kwalunkwe sentenza bil-miktub tal-qrati nazzjonali li tapplika l-Artikoli 81 jew 82 KE wara li s-sentenza s'ha bil-miktub tkun għet notifikata lill-partijiet. It-trasferiment tas-sentenzi nazzjonali dwar l-applikazzjoni tal-Artikoli 81 jew 82 KE u l-informazzjoni li tirriżulta dwar il-proċeduri quddiem il-qrati nazzjonali primarjament jippermettu li l-Kummissjoni ssir konxja f'hin f'waqtu dwar il-każijiet li għalihom jista' jkun xieraq li tissottometti l-osservazzjonijiet fejn waħda mill-partijiet tippreżenta appell kontra s-sentenza.

2. Ir-rwol tal-qrati nazzjonali fil-kuntest ta' spezzjoni ta' Kummissjoni

38. Fl-aħħar, il-qrati nazzjonali jista' jkollhom rwol fil-kuntest ta' spezzjoni ta' intrapriżi u assoċjazzjonijiet ta' intrapriżi min-naħa tal-Kummissjoni. Ir-rwol tal-qrati nazzjonali jiddependi fuq jekk l-ispezzjonijiet isirux fil-post tan-negozju jew f'post mhux tan-negozju.
39. Fir-rigward tal-ispezzjoni tal-post tan-negozju, il-liġi nazzjonali tista' titlob awtorizzazzjoni minn qorti nazzjonali sabiex tippermetti lil awtorità tal-infurzar nazzjonali li tgħin lill-Kummissjoni fil-każ ta' oppożizzjoni mill-intrapriża konċernata. Din l-awtorizzazzjoni tista' wkoll tintalab b'ha miżura kawtelatorja. Meta tittratta t-talba, il-qorti nazzjonali għandha s-setgħa li tikkontrolla li l-ispezzjoni tal-Kummissjoni tkun awtentika u li l-miżuri previsti ta' infurzar la jkunu arbitrarji u lanqas eċċessivi meta titqies il-materja tal-ispezzjoni. Fil-kontroll tagħha tal-proporzjonalità tal-miżuri ta' infurzar, il-qorti nazzjonali tista' titlob lill-Kummissjoni, direttament jew permezz tal-awtorità nazzjonali tal-kompetizzjoni, spjegazzjonijiet dettaljati b'mod partikolari dwar ir-raġunijiet li għandha l-Kummissjoni biex tissuspetta ksur tal-Artikoli 81 u 82 KE, kif ukoll dwar il-gravità tal-ksur suspettat u dwar in-natura tal-involvement tal-intrapriża konċernata⁽¹⁷⁾.
40. Fir-rigward tal-ispezzjoni tal-post mhux tan-negozju, ir-regolament jirrikjedi l-awtorizzazzjoni minn qorti nazzjonali qabel ma tkun tista' tiġi esegwita deċiżjoni tal-Kummissjoni li tordna din l-ispezzjoni. F'dak il-każ, il-qorti nazzjonali tista' tikkontrolla li d-deċiżjoni tal-Kummissjoni dwar l-ispezzjoni tkun awtentika u li l-miżuri previsti ta' infurzar la jkunu arbitrarji u lanqas eċċessivi meta titqies b'mod partikolari l-gravità tal-ksur suspettat, l-importanza tal-provi mfittxija, l-involvement tal-intrapriża konċernata u l-probabbiltà raġonevoli li l-kotba u r-registri tan-negozji dwar il-materja tal-ispezzjoni jkunu jinżammu fil-post li għalih tintalab l-awtorizzazzjoni. Il-qorti nazzjonali tista' titlob mingħand il-Kummissjoni, direttament jew permezz tal-awtorità nazzjonali tal-kompetizzjoni, spjegazzjonijiet dettaljati b'mod partikolari dwar dawk l-elementi li huma meħtieġa biex ikun permess il-kontroll min-naħa tagħha tal-proporzjonalità tal-miżuri previsti ta' infurzar⁽¹⁷⁾.
41. Fiż-żewġ każijiet imsemmija fil-punti 39 u 40, il-qorti nazzjonali ma tistax tixhet dubju dwar il-legalità tad-deċiżjoni tal-Kummissjoni jew dwar il-ħtieġa għall-ispezzjoni u lanqas ma tista' titlob li tingħata informazzjoni fil-fajl tal-Kummissjoni⁽¹⁷⁾. Barra minn hekk, id-dmir tal-kooperazzjoni leali jeħtieġ lill-qorti nazzjonali tiegħu d-deċiżjoni tagħha fi żmien raġonevoli li jippermetti lill-Kummissjoni twestaq b'mod effettiv l-ispezzjoni tagħha⁽¹⁷⁾.

IV. DISPOŻIZZJONIJET FINALI

42. din in-notifika hija mahruġa sabiex il-qrati nazzjonali jingħataw għajnuma fl-applikazzjoni tal-Artikoli 81 u 82 KE. Ma jorbotx lill-qrati nazzjonali, u lanqas ma jaffettwa d-drittijiet u l-obbligazzjonijiet tal-Istati Membri tal-UE u tal-persuni naturali u legali skont il-liġi Komunitarja.
43. din in-notifika tissostitwixxi n-notifika tal-1993 dwar il-kooperazzjoni bejn il-qrati nazzjonali u l-Kummissjoni fl-applikazzjoni tal-Artikoli 85 u 86 tat-Trattat tal-KEE⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁾ Għall-kriterji biex jiġi determinat liema entitajiet jistgħu jitqiesu b'ha qrati jew tribunali fis-sens tal-Artikolu 234 KE, ara pereż., il-każ C-516/99 Schmid [2002] ECR I-4573, 34: "Il-Qorti tqis għadd ta' fatturi, b'ha jekk l-organizzazzjoni hijiex stabbilita bil-liġi, jekk hijiex permanenti, jekk il-ġurisdizzjoni tagħha hijiex obligatorja, jekk il-proċedura tagħha hijiex inter partes, jekk tapplikax ir-regoli tal-liġi u jekk hijiex indipendenti".

⁽²⁾ Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1/2003 tas-16 ta' Diċembru 2002 fuq l-implimentazzjoni tar-regoli tal-kompetizzjoni mniżżlin fl-Artikoli 81 u 82 tat-Trattat (ĠU L 1, 4.1.2003, p. 1).

⁽³⁾ In-Notifika dwar il-kooperazzjoni fi hdan in-netwerk tal-awtoritajiet tal-kompetizzjoni (ĠU C 101, 27.4.2004, p. 43). Għall-ghanijiet ta' din in-notifika, "awtorità nazzjonali tal-kompetizzjoni" hija l-awtorità mahtura minn Stat Membru skont l-Artikolu 35(1) tar-regolament.

⁽⁴⁾ Il-ġurisdizzjoni ta' qorti nazzjonali tiddependi fuq ir-regoli nazzjonali, Ewropej u internazzjonali tal-ġurisdizzjoni. F'dan il-kuntest għandu jiġi mftakkar li r-Regolament tal-Kunsill 44/2001 tat-22 ta' Diċembru 2000 dwar ġurisdizzjoni u rikonossiment u eżekuzzjoni ta' sentenzi f'materji ċivili u kummerċjali (ĠU L 12, 16.1.2001, p. 1) jgħodd għall-każijiet kollha tal-kompetizzjoni ta' natura ċivili jew kummerċjali.

⁽⁵⁾ Ara l-Artikolu 6 tar-Regolament.

⁽⁶⁾ Ara l-Artikoli 2 u 3 KE, il-każ C-126/97 Eco Swiss [1999] ECR I-3055, 36; il-każ T-34/92 Fiatagri UK u New Holland Ford [1994] ECR II-905, 39 u l-każ T-128/98 Aéroports de Paris [2000] ECR II-3929, 241.

⁽⁷⁾ Il-każijiet konġunti C-430/93 u C-431/93 van Schijndel [1995] ECR I-4705, 13 sa 15 u 22.

- (⁸) Skond l-aħħar sentenza tal-premessa 8 tar-Regolament (KE) Nru 1/2003, ir-regolament ma jghoddx għal-liġijiet nazzjonali li jimponu sanzjonijiet kriminali fuq il-persuni naturali hliet sa fejn dawk is-sanzjonijiet ikunu l-mezz li bih ir-regoli tal-kompetizzjoni li jghoddu għall-intraprizi jiġu infurzati.
- (⁹) Il-każ T-24/90 Automec [1992] ECR II-2223, 85.
- (¹⁰) Għal aktar kjarifika dwar il-kuncett tal-effett fuq in-negozju, ara l-notifika dwar din il-kwistjoni (ĠU C 101, 27.4.2004, p. 81).
- (¹¹) L-Artikolu 3(1) tar-regolament.
- (¹²) Ara wkoll l-notifika dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 81(3) KE (ĠU C 101, 27.4.2004, p. 2).
- (¹³) Il-każ 14/68 Walt Wilhelm [1969] ECR 1 u l-każijiet kongunti 253/78 u 1 sa 3/79 Giry u Guerlain [1980] ECR 2327, 15 sa 17.
- (¹⁴) Il-każ 106/77 Simmenthal [1978] ECR 629, 21 u l-każ C-198/01 Consorzio Industrie Fiammiferi (CIF) [2003] 49.
- (¹⁵) Perez., qorti nazzjonali tista' tintalab tinforza deċiżjoni tal-Kummissjoni mehuda skont l-Artikoli 7 sa 10, 23 u 24 tar-regolament.
- (¹⁶) Ara perez., il-każ 5/88 Wachauf [1989] ECR 2609, 19.
- (¹⁷) Il-każijiet kongunti C-215/96 u C-216/96 Bagnasco [1999] ECR I-135, 50.
- (¹⁸) Il-każ 63/75 Fonderies Roubaix [1976] ECR 111, 9 sa 11 u l-każ C-234/89 Delimitis [1991] ECR I-935, 46.
- (¹⁹) Dwar l-applikazzjoni parallela u konsekuttiva tar-regoli tal-kompetizzjoni tal-KE mill-qrati nazzjonali u mill-Kummissjoni, ara wkoll il-punti 11 sa 14.
- (²⁰) Il-każ 66/86 Ahmed Saeed Flugreisen [1989] ECR 803, 27 u l-każ C-234/89 Delimitis [1991] ECR I-935, 50. Lista tal-linji ta' gwida, tal-notifiki u tar-regolamenti tal-Kummissjoni fil-qasam tal-politika tal-kompetizzjoni, b'mod partikolari r-regolamenti li japplikaw l-Artikolu 81(3) KE għal xi kategoriji ta' ftehimiet, deċiżjonijiet jew prattici miftiehma, hija annesa ma' din in-notifika. Għad-deċiżjonijiet tal-Kummissjoni li japplikaw l-Artikoli 81 u 82 KE (sa mill-1964), ara <http://www.europa.eu.int/comm/competition/antitrust/cases/>
- (²¹) Il-każijiet kongunti C-319/93, C-40/94 u C-224/94 Dijkstra [1995] ECR I-4471, 32.
- (²²) Dwar il-possibbiltà li l-qrati nazzjonali jitolbu opinjoni lill-Kummissjoni, ara aktar fil-punti sa 27 sa 30.
- (²³) Dwar is-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet, ara aktar fil-punti 31 sa 35.
- (²⁴) Il-każ 106/77 Simmenthal [1978] ECR 629, 14 u 15.
- (²⁵) Il-każ 68/88 Il-Kummissjoni v Il-Greċja [1989] ECR 2965, 23 sa 25.
- (²⁶) Dwar id-danni f'każ ta' ksur minn intrapriża ara l-każ C-453/99 Courage u Crehan [2001] ECR 6297, 26 u 27. Dwar id-danni f'każ ta' ksur minn Stat Membru jew minn awtorità li hija emanazzjoni tal-Istat u dwar il-kondizzjonijiet ta' din ir-responsabbiltà tal-istat, ara eż., il-każijiet kongunti C-6/90 u C-9/90 Francovich [1991] ECR I-5357, 33 sa 36; il-każ C-271/91 Marshall v Southampton u South West Hampshire Area Health Authority [1993] ECR I-4367, 30 u 34 sa 35; il-każijiet kongunti C-46/93 u C-48/93 Brasserie du Pêcheur u Factortame [1996] ECR I-1029; il-każ C-392/93 British Telecommunications [1996] ECR I-1631, 39 sa 46 u l-każijiet kongunti C-178/94, C-179/94 u C-188/94 sa 190/94 Dillenkofer [1996] ECR I-4845, 22 sa 26 u 72.
- (²⁷) Ara eż., il-każ 33/76 Rewe [1976] ECR 1989, 5; il-każ 45/76 Comet [1976] ECR 2043, 12 u l-każ 79/83 Harz [1984] ECR 1921, 18 u 23.
- (²⁸) Ara eż., il-każ 33/76 Rewe [1976] ECR 1989, 5; il-każ 158/80 Rewe [1981] ECR 1805, 44; il-każ 199/82 San Giorgio [1983] ECR 3595, 12 u l-każ C-231/96 Edis [1998] ECR I-4951, 36 u 37.
- (²⁹) L-Artikolu 11(6), juncto Artikolu 35(3) u (4) tar-regolament ma jippermettix applikazzjoni parallela tal-Artikoli 81 jew 82 KE mill-Kummissjoni u qorti nazzjonali biss fejn din tal-aħħar tkun mahtura b'hala awtorità nazzjonali tal-kompetizzjoni.
- (³⁰) L-Artikolu 16(1) tar-regolament.
- (³¹) Il-Kummissjoni tagħmel pubbliku l-bidu tal-proċeduri tagħha bl-ghan li tadotta deċiżjoni skont l-Artikolu 7 sa 10 tar-regolament (ara l-Artikolu 2(2) tar-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 773/2004 tad-data dwar il-proċeduri skont l-Artikoli 81 u 82 tat-Trattat tal-KE (ĠU L 101, 27.4.101, p. 2004). Skond il-Qorti tal-Ġustizzja, il-bidu tal-proċeduri jimplika att awtoritattiv tal-Kummissjoni, li huwa evidenza tal-intenzjoni tagħha li tiehu deċiżjoni (il-każ 48/72 Brasserie de Haecht [1973] ECR 77, 16).
- (³²) Il-każ C-234/89 Delimitis [1991] ECR I-935, 53, u l-każijiet kongunti C-319/93, C-40/94 u C-224/94 Dijkstra [1995] ECR I-4471, 34. Ara aktar fuq din il-kwistjoni fil-punt 21 ta' din in-notifika.
- (³³) Ara l-Artikolu 16(1) tar-regolament u l-każ C-234/89 Delimitis [1991] ECR I-935, 47 u l-każ C-344/98 Masterfoods [2000] ECR I-11369, 51.
- (³⁴) Il-każ 314/85 Foto-Frost [1987] ECR 4199, 12 sa 20.
- (³⁵) Ara l-Artikolu 16(1) tar-regolament u l-każ C-344/98 Masterfoods [2000] ECR I-11369, 52 sa 59.
- (³⁶) Il-każ C-344/98 Masterfoods [2000] ECR, I-11369, 58.
- (³⁷) Il-każ C-2/88 Imm Zwartveld [1990] ECR I-3365, 16 sa 22 u l-każ C-234/89 Delimitis [1991] I-935, 53.
- (³⁸) C-94/00 Roquette Frères [2002] ECR 9011, 31.
- (³⁹) Dwar il-kompatibilità ta' dawn il-proċeduri nazzjonali mal-prinċipji ġenerali tal-liġi Komunitarja, ara l-punti 9 u 10 ta' din in-notifika.
- (⁴⁰) Dwar dawn id-dmirijiet, ara perez. il-punti 23 sa 26 ta' din in-notifika.
- (⁴¹) Il-każ C-234/89 Delimitis [1991] ECR I-935, 53, u l-każijiet kongunti C-319/93, C-40/94 u C-224/94 Dijkstra [1995] ECR I-4471, 34.
- (⁴²) Il-każ C-234/89 Delimitis [1991] I-935, 53.

- (⁴³) Il-każ T-353/94 Postbank [1996] ECR II-921, 86 u 87 u l-każ 145/83 Adams [1985] ECR 3539, 34.
- (⁴⁴) Il-każ C-2/88 Zwartveld [1990] ECR I-4405, 10 u 11 u l-każ T-353/94 Postbank [1996] ECR II-921, 93.
- (⁴⁵) Il-każ C-2/88 Zwartveld [1990] ECR I-4405, 10 u 11; il-każ C-275/00 First u Franex [2002] ECR I-10943, 49 u l-każ T-353/94 Postbank [1996] ECR II-921, 93.
- (⁴⁶) Ara l-punt 8 ta' din in-notifika.
- (⁴⁸) Qabbal mal-każ 96/81 Il-Kummissjoni v l-Olanda [1982] ECR 1791, 7 u l-każ 272/86 Il-Kummissjoni v il-Greċja [1988] ECR 4875, 30.
- (⁴⁹) Skond l-Artikolu 15(4) tar-regolament, dan huwa minghajr preġudizzju għal setgħat aktar estiżi li huma mogħtija lill-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni mil-liġi nazzjonali sabiex dawn jagħmlu osservazzjonijiet quddiem il-qrati.
- (⁵⁰) Ara wkoll l-Artikolu 28(2) tar-regolament, li ma jippermettix lill-Kummissjoni li tiżvela l-informazzjoni li tkun kisbet u li tkun koperta mill-obbligu tas-sigriet professjonali.
- (⁵¹) Il-każijiet kongunti 46/87 and 227/88 Hoechst [1989] ECR, 2859, 33. Ara wkoll l-Artikolu 15(3) tar-regolament.
- (⁵²) Il-każ C-69/90 Commission v Italy [1991] ECR 6011, 15.
- (⁵³) L-Artikolu 20(6) to (8) tar-regolament u l-każ C-94/00 Roquette Frères [2002] ECR 9011.
- (⁵⁴) L-Artikolu 21(3) tar-regolament.
- (⁵⁵) Il-każ C-94/00 Roquette Frères [2002] ECR 9011, 39 u 62 sa 66.
- (⁵⁶) Ara wkoll ibidem, 91 u 92.
- (⁵⁷) ĠU C 39, 13.2.93, p. 6.

ANNEX

**IR-REGOLAMENTI, IN-NOTIFIKI U L-LINJI TA' GWIDA TA' EŻENZJONI ĠENERALI
TAL-KUMMISSJONI**

Din il-lista hija wkoll disponibbli u aġġornata fuq il-websajt tad-Direttorat Ġenerali tal-Kompetizzjoni tal-Kummissjoni Ewropea:

<http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/legislation/>

A. Regoli mhux speċifiċi għas-settur

1. Notifki ta' natura ġenerali

- notifika dwar id-definizzjoni tas-suq rilevanti għall-ghanijiet tal-liġi dwar il-kompetizzjoni tal-Komunità (ĠU C 372, 9.12.1997, p. 5)
- notifika dwar ftehimiet ta' importanza minuri li ma jirrestringux b'mod apprezzabbli l-kompetizzjoni taħt l-Artikolu 81(1) tat-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea (de minimis) (ĠU C 368, 22.12.2001, p. 13)
- notifika dwar l-effett fuq il-kuncett tal-kummerċ li jinsab fl-Artikoli 81 u 82 tat-Trattat (ĠU C 101, 27.4.2004, p. 81).
- Linji ta' gwida dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 81(3) tat-Trattat (ĠU C 101, 27.4.2004, p. 2).

2. Ftehimiet vertikali

- Ir-Regolament (KE) Nru 2790/1999 tat-22 ta' Diċembru 1999 dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 81(3) tat-Trattat għal kategoriji ta' ftehim vertikali u prattici miftiehma (ĠU L 336, 29.12.1999, p. 21)
- Linji ta' gwida dwar Restrizzjonijiet Vertikali (ĠU C 291, 13.10.2000, p. 1)

3. Il-ftehimiet tal-kooperazzjoni orizzontali

- Ir-Regolament (KE) Nru 2658/2000 tad-29 ta' Novembru 2000 dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 81(3) tat-Trattat għal kategoriji ta' ftehim ta' speċjalizzazzjoni (ĠU L 304, 5.12.2000, p. 3)
- Ir-Regolament (KE) Nru 2659/2000 tad-29 ta' Novembru 2000 dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 81(3) tat-Trattat għal kategoriji ta' ftehim dwar ir-riċerka u l-iżvilupp (GU L 304, 5.12.2000, p. 7)
- Linji ta' gwida dwar l-applikabbiltà tal-Artikolu 81 għal ftehimiet ta' koperazzjoni orizzontali (ĠU C 3, 6.1.2001, p. 2)

4. Il-ftehimiet ta' liċenzjar għat-trasferiment tat-teknoloġija

- Ir-Regolament (KE) Nru 773/2004 tad-29 ta' Novembru 2004 dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 81(3) tat-Trattat għal kategoriji ta' ftehim ta' speċjalizzazzjoni (ĠU L 123, 27.4.2000, p. 3)
- Linji ta' gwida dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 81 tat-Trattat tal-KE għall-ftehimiet tat-trasferiment tat-teknoloġija (ĠU L 101, 27.4.2004, p. 2)

B. Ir-regoli speċifiċi għas-settur

1. Assigurazzjoni

- Ir-Regolament (KE) Nru 358/2003 tas-27 ta' Frar 2003 dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 81(3) tat-Trattat għal ċerti kategoriji ta' ftehim, deċiżjonijiet u prattiċi miftiehma fis-settur tal-assigurazzjoni (ĠU L 53, 28.2.2003, p. 8)

2. Vetturi bil-mutur

- Ir-Regolament (KE) Nru 1400/2002 tal-31 ta' Lulju 2002 dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 81(3) tat-Trattat fuq kategoriji ta' ftehim vertikali u prattiċi miftiehma fis-settur tal-vetturi bil-mutur (ĠU L 203, 1.8.2002, p. 30)

3. Telekomunikazzjonijiet u s-servizzi postali

- Linji ta' gwida dwar l-applikazzjoni tar-regoli ta' kompetizzjoni tal-KEE fis-settur tat-telekomunikazzjonijiet (ĠU C 233, 6.9.1991, p. 2)
- Notifika dwar l-applikazzjoni ta' regoli tal-kompetizzjoni għas-settur postali u dwar l-istima ta' ċerti miżuri statali dwar is-servizzi postali (ĠU C 39, 6.2.1998, p. 2)
- Notifika dwar l-applikazzjoni tar-regoli ta' kompetizzjoni għall-ftehim ta' dhul fil-qasam tat-telekomunikazzjonijiet — Qafas ta' xogħol, swieq relevanti u prinċipji (ĠU C 265, 22.8.1998, p. 2)
- Linji ta' gwida dwar l-analiżi tas-suq u l-istima tas-setgħa sinjifikanti fis-suq taht il-qafas regolatorju Komunitarju għan-netwerks u s-servizzi tal-komunikazzjonijiet elettronici (ĠU C 165, 11.7.2002, p. 6)

4. Trasport

- Ir-Regolament (KEE) Nru 1617/93 dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 81(3) tat-Trattat għal ċerti kategoriji ta' akkordji u prattiċi miftiehma li jikkonċernaw l-ippjanar kongunt u l-koordinazzjoni ta' skedi, l-operazzjonijiet kongunti, il-konsultazzjonijiet dwar it-tariffi tal-passiġġieri u tal-merkanzija fuq servizzi tal-ajru skedati u l-alkazzjoni ta' slots fl-ajruporti (ĠU L 155, 26.6.1993, p. 18)
  - Il-Komunikazzjoni dwar kjarifika tar-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni dwar l-applikazzjoni tar-regoli tal-kompetizzjoni għall-proġetti l-godda tal-infrastruttura tat-trasport (ĠU C 298, 30.9.1997, p. 5)
  - Ir-Regolament (KE) Nru 823/2000 tad-19 ta' April 2000 dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 81(3) tat-Trattat lil ċerti kategoriji ta' ftehim, deċiżjonijiet u prattiċi miftiehma bejn kumpaniji ta' trasport bil-baħar (konsorzji) (ĠU L 100, 20.4.2000, p. 24)
-